

LIMBA ROMÂNĂ, CEA MAI IMPORTANTĂ CREAȚIE SPIRITUALĂ A NEAMULUI ROMÂNESC

Acad. **Gheorghe DUCA**

Președintele Academiei de Științe a Moldovei

Acad. **Ioan Aurel POP**

Președintele Academiei Române

Sărbătoarea Națională „Ziua Limbii Române” are pentru noi o semnificație specială, potențată de sacrificiul generațiilor de scriitori și intelectuali, dar și de oameni de rând pentru a păstra vie identitatea lingvistică românească.

Istoria Basarabiei ne arată cum a dăinuit spiritul popoului și caracterul lui național susținute fiind de eforturile înaintașilor noștri pentru transformarea în realitate a dreptului de a vorbi în și despre limba română.

În 1996, Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei, prin declarația sa, a confirmat: „opinia științifică argumentată de specialiștii filologi din Republică și de peste hotare că denumirea corectă a limbii de stat (oficiale) a Republicii Moldova este Limba Română”. Chimistul I. Vatanamanu, matematicianul P. Soltan, maestrul-academician E. Doga și mulți alții au fost alături de filologii și scriitorii S. Berejan, D. Matcovschi, Gr. Vieru, M. Cimpoi, N. Corlăteanu, A. Ciobanu, M. Dolgan, N. Dabija ș. a., care au argumentat romanitatea limbii noastre și dreptul ei incontestabil de a se numi română.

De atunci încoace, poziția Academiei de Științe a rămas fermă și univocă. Mult mai târziu, abia în anul 2013, Curtea Constituțională a consolidat blocul constituțional al țării cu acest adevăr.

Cu părere de rău însă constatăm că, în intervalul dat de timp, nu au fost create condiții prielnice pentru creșterea limbii române în acest spațiu istoric. Discuții în contradictoriu asupra denumirii limbii, lipsa factorilor sociali care să favorizeze încetățenirea și afirmarea ei drept instrument de coeziune națională au dus mai degrabă la degradare decât la dezvoltare și îmbogățire.

Anul acesta, în Contextul Centenarului Marii Uniri, Sărbătoarea Națională „Ziua Limbii Române” capătă o valoare simbolică deosebită. Limba română este cea mai importantă realizare spirituală a neamului românesc, garantul nostru etnic și cultural, reazemul nostru ontologic. Asta avea în vedere Nichita Stănescu, când scria: „Patria mea este Limba Română”. Limba ne adună pe toți de aici și de dincolo de Prut, legitimându-ne unitatea de neam.

Academia de Științe a Moldovei îi felicită pe toți cu prilejul acestei Sărbători de unitate și consolidare frățească! Ne bucură și ne onorează faptul că Academia Română, Institutul Cultural Român și alte centre culturale și științifice din România celebrează împreună cu noi această sărbătoare de adâncă simțire națională. Ziua de 31 August să ne fie un bun prilej pentru a „surpa” spiritual din hotarele care ne despart, fără voia noastră! Să ne bucurăm împreună de cel mai mare dar pe care îl are de veacuri poporul nostru, spre dăinuire și prosperare – Limba Română!

Sărbătoarea națională „Ziua Limbii Române” este – în contextul Centenarului Marii Uniri a tuturor românilor – încărcată de semnificații profunde. În acest cadru, cele două academii naționale românești au decis să celebreze împreună limba noastră cea română, cea mai importantă creație spirituală a poporului român.

Academia Română îi felicită cu acest prilej pe toți românii și cu deosebire pe aceia din stânga Prutului, obligați în ultimele două secole să treacă prin cazne grele și să-și vadă primejduită existența prin atentatul asupra „comorii”, asupra „focului ce arde”, asupra „cântecului”, asupra „graiului pâinii”, asupra „frunzei verzi”, asupra „vechilor izvoade”, adică asupra „limbii sfinte” care este limba română. Martorii străini au reușit se aple, cu peste o jumătate de mileniu în urmă, secretul dăinuirii noastre la Dunăre, la Carpați, la Prut și la Nistru: românii există în ciuda tuturor greutăților, fiindcă știu să își apere mai mult limba decât viața!

În acest efort de viețuire, de supraviețuire și de conviețuire, Academia de Științe a Moldovei a militat constant în ultimele decenii pentru denumirea corectă a limbii naționale ca „limba română”, pentru prețuirea limbii române ca principal instrument de comunicare între toți românii, pentru menținerea și marcarea identității românești în Republica Moldova și pentru consolidarea unității tuturor românilor. În acest sens, Academia de la Chișinău s-a manifestat ca o instituție cu incontestabilă autoritate științifică și culturală, reunind în sânul său intelectualitatea basarabeană, întru sporirea eforturilor de creștere a părții de națiune cuprinsă între Prut și Nistru.

Acesta este un motiv în plus să susținem azi, în momente de cumpănă, Academia Moldovei, cu rol plenipotențiar în sfera științei și inovării și cu statut autonom de funcționare pe temeiul principiilor autoadministrării. Prin urmare, felicitările noastre se îndreaptă spre colegii noștri membri ai celui mai înalt for de consacrare științifică și culturală de la Chișinău, aflat în parteneriat strâns cu Academia Română, spre acea instanță a elitei intelectuale românești răsăritene, menite să păstreze și să întărească spiritualitatea noastră în vremuri și în spații mult încercate.

Academia Moldovei a înțeles că, apărându-ne limba noastră cea română scrisă cu grafie latină, ne apărăm ființa națională și ne pregătim să existăm și în viitor, în concertul națiunilor europene. De aceea, la 100 de ani de la unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu România, „uniți în cuget și-n simțiri”, aducem împreună cel mai frumos prinos limbii noastre românești.

Vivat, crescat, floreat!

Chișinău, 31 august 2018